

dipam

DİPLOMATİK İLİŞKİLER ve POLİTİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
CENTER for DIPLOMATIC AFFAIRS and POLITICAL STUDIES

YÜKSELEN STRATEJİK ALANLAR: YAPAY ZEKA

Doç. Dr. Erman AKILLI
Dr. Ahu ÖZYURT
Dr. Nabat GARAKHANOVA

25 Nisan 2024 | DIPAM YouTube Kanalı

Panel Notları

Diplomatik İlişkiler ve Politik Araştırmalar Merkezi (DİPAM) ev sahipliğinde **Yükselen Stratejik Alanlar: Yeni Rekabetler, Yeni Tehditler** webinar serisinin üçüncüsü olan **Yapay Zeka** teması, 25 Nisan 2024 tarihinde saat 19.00'da çevrimiçi olarak gerçekleşmiştir.

DİPAM Kıdemli Araştırmacısı ve Marmara Üniversitesi Öğretim Üyesi **Doç. Dr. Arzu AL**'ın moderatör olduğu webinara, konuşmacı olarak **Doç. Dr. Erman AKILLI** (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi), **Dr. Ahu ÖZYURT** (Gazeteci) ve **Dr. Nabat GARAKHANOVA** (MEZO Digital) katılmıştır.

Webinarıda üzerinde durulan konular ile bilgi ve yorumlar aşağıdaki gibidir:

Dr. Ahu ÖZYURT ile panel başlamıştır. ÖZYURT, genel hatlarıyla “yapay zekanın ekonomik yönüne, küresel güçler arasındaki ilişkileri etkileme kapasitesine ve istihbaratta kullanımına” değinen bir sunum yapmıştır. Sunumuna başlarken ilk olarak yapay zekanın dünyanın gündemine gelmesinin özellikle son birkaç yıldır ekonomik yönüyle olduğunu belirtmiştir. Amerika Birleşik Devletleri’nin (ABD) ekonomik durgunluk çağına girmek üzere olmasından dolayı yapay zeka alanındaki bu patlamayı gördüğünü ve böylece sermaye ve yatırımın bu yönde hareket ettiğini ifade etmiştir. ÖZYURT, başlangıçta telefonumuzda komut verdiğimiz bir uygulama olarak başlayan yapay zekanın aslında bilim dünyası tarafından uzun zamandır kullanıldığının altı çizmiştir. ABD’nin yapay zekayı ana gündemine taşımasındaki aciliyetin ve paniğin arkasında Çin’in bu alandaki önlenemeyen hızı olduğuna dikkat çeken ÖZYURT’a göre, Çin’in yüksek disiplini, mikroçip yazılımı ve kuantum bilgisayarlarındaki hızlı üretim kapasitesi, ABD yönetiminin geri kalma endişesine kapılarak yatırım atağına kalkmasında etkili olmuştur.

ÖZYURT sunumunun devamında, ABD’nin yapay zekaya yatırım atağına kalkmasında “savunma ve güvenlik” konusunun etkili olduğunu belirtmiştir. ABD’nin kendi ticari şirketlerine ve borsasına çok fazla enerji harcadığını ancak güvenlik duvarlarının oldukça eski olduğunu fark ettiklerini belirten ÖZYURT, özellikle ABD Savunma Bakanlığı’nın yapay zeka üzerine deneme bazlı çalışmalar yaptığını değinmiştir. ÖZYURT, bahsettiği çalışmaların son birkaç yılda artmasının güvenlik risklerinin yapay zeka sayesinde tespit edilebilmesi olduğuna dikkat çekmiş ve Rusya’nın

Ukrayna’yı işgal edeceğini henüz savaş çıkmadan en az altı ay kadar önce ABD tarafından tahmin edilmesinin bunun en somut örneği olduğunu ifade etmiştir.

ÖZYURT, sunumuna savaşın önceden tahmin edilmesi hususundan hareketle “açık istihbarat” ve “dil modelleme” kavramlarından bahsederek bilhassa Çin’in Tayvan konusunda atacağı adımların zamanlamasının çeşitli Politbüro açıklamalarına ve gazete yazılarına bakılarak tahmin edilmeye çalışıldığının altını çizmiştir. ÖZYURT, yapay zekanın bu şekilde Amerikan Hava ve Deniz Kuvvetleri tarafından krizi görmeye ve önlemede aktif olarak kullanıldığına değinmiştir. Yapay zekanın bu şekilde askeriyede hem lojistik ve idare işlerinde hem de insansız deniz altılarda kullanılabilmesinden hareketle ÖZYURT, yapay zekayı küresel güçlerin olduğu kadar silahlı örgütlerinde kullanabilme kapasiteleri olduğunu ifade etmiştir.

Yapay zekanın “sınıflarüstü” ve “ülkelerüstü” hale gelmesinin bütün küresel güçleri alarma geçirdiğini ifade eden ÖZYURT, yapay zekanın kontrolü ile nükleer gücün kontrolü arasında benzer bir ilişki kurmuştur. ÖZYURT, Foreign Policy dergisinde yayınlanan ve bu konu hakkında eski Amerikan Savunma kurmaylarının yazdıkları makalelerde yaptığı okumalardan hareketle bir “Yapay Zeka Rejimi” kurulmaya çalışıldığını ve bunun da Pasifik üzerinde planlandığını ifade etmiştir. Her ne kadar Avrupa önemli bir güç olsa da bu meseleyi savunma ve silah alanında kullanmayacağı ya da denemeyeceğinden dolayı asıl çatışmanın Pasifik bölgesinde olacağı görülmüştür. ÖZYURT, bu sebepten dolayı ABD’nin asıl yatırımını buraya yaptığını ve Avustralya, Japonya ve Güney Kore gibi kuvvetli aktörlerle ittifak kurduğuna dikkat

çekmiştir. ABD'nin Pasifik bölgesinde yaptıklarının yapay zeka meselesinde Çin'i kuşatma ya da en azından bir çevreleme hareketi olduğu ÖZYURT tarafından vurgulanmıştır.

Sunumunun devamında yapay zekanın Orta Doğu'daki durumuna değinen ÖZYURT, yapay zeka meselesinin henüz farkına varılmadığını ancak küçük örgütlerin yapay zekayı aktif bir şekilde kullandığını ifade etmiştir. Açık istihbarat ve silah donanımlarında bu örgütlerin etkili olabildiği belirtilmiştir. İran'ın yaptığı son saldırıya değinen ÖZYURT, bu konuda Türk basınında çıkan küçümseyici yorumları eleştirmiştir. Nitekim eski Amerikan üst düzey komuta kademesinden bir ismin yaptığı yorumlara değinen ÖZYURT, İran'ın böyle bir saldırıyı yapabilme kabiliyetinin olmasının ABD'yi dahi şaşırttığını ifade etmiştir. Böylesi bir operasyon kabiliyetinin yapay zeka tarafından kullanılabilmesine ve "büyük bulut" hafızasında böyle bir şeyin var olduğuna dikkat çekilmiştir.

Sunumunda yapay zekanın savunma ayağına ağırlıkla yer veren ÖZYURT, sunumunu bitirirken ABD güvenlik bürokrasisinin asıl kaygısının yapay zekanın kendi kendine bilgi üretebilme kapasitesi olduğunun altını çizmiştir. Bu duruma "iyi bakterinin" yoğurt, "kötü bakterinin" patojene dönüşebilmesi örneğini veren ÖZYURT, bilim ve çevre alanında yapay zekanın kontrolden çıkabilme senaryosunun ciddi bir şekilde düşünüldüğüne değinmiştir. ÖZYURT'a göre, askeri pencereden bakıldığında 'nasıl olsa bir şekilde durdururuz' diyen Amerikan güvenlik bürokrasisi, bir patojen baraj sularına karışırsa ya da uydulara müdahale ederek psikolojik savaş başlatılırsa ne yapacaklarını bilmediğinden, ABD için asıl çalışma alanlarının bunlar olduğuna dikkat

çekmiştir. ÖZYURT, işte bu sebepten dolayı ABD'nin doğal kaynaklar ve enerji meselelerini kapalı bir şekilde çalışırken savunma meselelerini daha açık bir şekilde çalıştığını ifade etmiş ve sunumuna nokta koymuştur.

Dr. Ahu ÖZYURT sunumunu tamamladıktan sonra moderatör Doç. Dr. Arzu AL tarafından kendisine "Yapay zeka ve istihbarat kavramlarını bir araya getirirsek karşımıza nasıl bir örnek çıkar?" sorusu yöneltilmiştir. ÖZYURT, istihbaratı devletlerin "en kuvvetli kası" olarak tanımlamış ve insani istihbaratın teknolojik istihbarata kıyasla daha değerli olduğunu vurgulamıştır. Bu hususta Türkiye'nin terörle mücadelesinin çok iyi bir yerde olduğunu belirten ÖZYURT, yine de Türk Silahlı Kuvvetleri'nin iyi bir yapay zeka uygulamasıyla sınırlarımızdaki göç hareketlerini önceden tespit edebileceğini ifade etmiş ve yapay zekanın karlı havada dahi insan gözünden daha iyi görebileceğini söylemiştir. Ne var ki ÖZYURT, ateş kararını bir makinenin veremeyeceğini ve bunun asla yapay zekaya devredilemeyeceğinin altını net bir şekilde çizmiştir. ÖZYURT yapay zekanın olası tehditleri görme, bertaraf etme ya da olası krizleri önceden kontrol etme vasfına değinerek insan gücü ve kaynağının yapay zekaya katkısına olan önemini vurgulamıştır. ÖZYURT, Türkiye'nin jeostratejik konumunu yapay zekayı doğru kullanmasına bağlayarak sözlerine son vermiştir.

Webinarın ikinci bölümü **Doç. Dr. Erman AKILLI**'nin sunum ve katkılarıyla gerçekleşmiştir. AKILLI, genel hatlarıyla "Büyük Dil Modelleri'nin (LLS) yapısına, önemine, Türkiye'nin bu konuda neler yaptığına ve yapay zekanın küresel ticaretteki artan payına" değinen bir sunum yapmıştır. İlk olarak, moderatör

Doç. Dr. Arzu Al'ın devletler arası ilişkilerde "Yapay zekanın gelişmesiyle birlikte ilerleyen süreçte yeni bir diplomasi türü mü tartışacağız?" sorusuna cevap vererek konuşmasına başlayan AKILLI, dijital diplomasinin uluslararası ilişkilerde artık somut bir kavram olarak karşımıza çıktığı tespitinde bulunmuştur. Özellikle, COVID-19 pandemi sürecindeki zaruri dijitalleşmenin devletleri de kapsayan yapısından bahsederek bir diplomasi olarak yapay zeka kullanımının kapısının da aralandığına değinmiştir. Bu bağlamda, yapay zeka temelli veri ve bilgi analizi üzerine yoğunlaşan bir diplomasinin farklı getirileri olabileceğine atıfta bulunmuş ancak yapay zekanın karanlık bir yüzü olabileceğinin de unutulmaması gerektiğini söylemiştir. Fikirlerini, dünyada yakın tarihte gerçekleşen yapay zeka tabanlı propaganda ve dezenformasyon örnekleriyle destekleyen AKILLI, cevabını sonuçlandırarak "Türkiye'de Büyük Dil Modelleri (LLS)" sunumuna geçmiştir.

Sunumuna Büyük Dil Modelleri (LLS) hakkında temel bilgileri ve tanımları tartışarak başlayan AKILLI, hayatımıza giren bu yeni kavramı "çeşitli dil işleme görevlerini gerçekleştirme yeteneklerine sahip, önceden eğitilmiş yapay zeka modelleri" olarak tanımlamıştır. Daha sonra tanımın daha derin açıklamasını yapmak amacıyla çeşitli dil işleme görevlerini detaylandırmış ve bu görevlerin temel olarak dil anlama, çevirme ve metin üretimi üzerine şekillenen teknolojileri temsil ettiğini söylemiştir. Daha sonra Büyük Dil Modelleri'nin (LLS) günlük hayatta karşımıza çıkan yüzüne değinmiş ve bunları günümüzde yaygınca bilinen ChatGPT, LLama ve Gemini gibi dil işleme teknolojileriyle örneklendirmiştir. Bu modellerin, politika metinleri üretmekten ürün sınıflandırmasına uzanan geniş bir yelpazede faydalı olabileceğine değinmiş

ve son olarak da uluslararası ilişkilerde yapay zeka sayesinde dil engelinin ortadan kalkmak üzere olduğu tespitinde bulunmuştur.

AKILLI sunumuna, Türkiye'de hizmet veren Büyük Dil Modelleri'ni (LLS) anlatarak devam etmiştir. En önemli ve görünür dört farklı yapay zeka girişiminden bahsetmiş ve bunların sırasıyla Havelsan tarafından geliştirilen "MainGPT", Aselsan tarafından geliştirilen "AselGPT", TÜBİTAK Bilgem tarafından geliştirilen "Türkçe Büyük Dil Modeli" ve T3 Vakfı tarafından geliştirilen "T3 AI" olduğunu belirtmiştir. Daha sonra her bir dil işleme modelini ayrı ayrı değerlendiren AKILLI, hepsinin Türkiye'ye ortak getirisi olarak tamamen Türkçe tabanlı yapay zeka araçları olmalarından söz etmiştir. Daha sonra değerlendirmelerini bir üst kademeye taşıyarak yerli ve milli modellerin, Türkiye'nin hassasiyetlerini gözeterek çıktı üretecek olmasının değeri üzerinde durmuştur. Bu bağlamda, özellikle Hamas'a karşı olan tutum ve 1915 Olayları'nın anlatılması gibi konularda Türk tezlerini savunan çıktılarının önemini yanı sıra Türkiye'nin ileri teknolojiler alanında da dışa bağımlılığını azaltma çabalarının kıymetine değinmiştir.

Sunumuna yapay zekanın kullanımının yaygınlaşması çerçevesinde değerli istatistiklere yer vererek son veren AKILLI, rakamlardaki hızlı ve ani olarak nitelendirilebilecek artışa özellikle dikkat çekmiştir. Yapay zeka tabanlı teknolojilerin dünya ticaretinde artan bir pazar payına da sahip olduğunu belirterek gelecekte beklenen payın çok daha büyük olacağını öngörmüştür. Bu bağlamda, yapay zeka teknolojilerinin sadece bir bilim kurgu meselesi değil, finans ve ticaret meselesi olarak da uluslararası sistemde önem kazandığını belirtmiştir. En sonunda, bir

ihraç ürünü olarak yapay zeka teknolojilerinin potansiyeline değinerek Türkiye'nin de uluslararası sistemdeki bu değişimi kaçırmamasının değerini tekrardan dile getirmiştir.

Sunumunu bitirdikten sonra AKILLI'ya moderatör AL tarafından "Yapay zekada devlet müdahaleleri mi yoksa kişiler mi daha etkili olacak?" sorusu yöneltilmiştir. AKILLI, henüz yapay zekanın tek bir yapıya ulaşmadığını eğer ulaşırsa bilinç kazanmış bir yapay zekanın distopik bir dünya düzenine neden olabileceğini belirtmiştir. ABD'nin menfaatlerine ters düşecek bir cevabın yapay zeka konusunda gelemeyeceğini vurgulamıştır. AKILLI, cevabının devamında yapay zeka hususunda uluslararası hukuk temelinde bir standardın ve normun olmasının "ivedi bir gereklilik" olduğunu izah etmiştir. Bu konuda "metaverse" üzerinden "dijital bir Westphalia düzeni" ile karşı karşıya olduğumuzu Barbados'un metaverse'te elçilik açması üzerinden örneklendirmiştir.

Webinarın devamında **Dr. Nabat GARAKHANOVA** sunumuyla katkı sağlamıştır. GARAKHANOVA, geneli itibariyle "yapay zeka ile iletişim arasındaki ilişkiye, yapay zekanın sağladığı verilerin doğruluğu konusuna ve yapay zekanın çeşitli diplomasi alanlarıyla olan ilişkisine" değinen bir sunum yapmıştır. Sunumuna başlamadan önce moderatör Doç. Dr. Arzu AL, GARAKHANOVA'ya "Yapay zekanın uluslararası sisteme ve uluslararası ilişkilere getirdiği en önemli değişim nedir?" sorusunu yöneltmiş ve GARAKHANOVA soruya verdiği cevapla sunumuna başlamıştır. GARAKHANOVA ilk olarak yapay zekanın etik boyutuna Avrupa Birliği'nin (AB) Mayıs ayında yürürlüğe koyacağı yasa üzerinden değinmiş ve sosyal medyanın normlar kazanmadığı

konusundaki eksikliğinden hareketle AB'nin bu kararını hızlı ve sevindirici bulmuştur.

Diplomatik bir kavram olan yumuşak gücün "itibar, algı ve topluluk" temelini üzerine kurgulandığını ifade eden GARAKHANOVA, "blockchain" (blok zinciri) teknolojisinin günümüzde kapladığı öneme, topluluk kavramı üzerinden değinmiştir. Kendi sunumundan önce bahsedilen bir örneğe atıfta bulunan GARAKHANOVA Metaverse'ün ekonomiye verimlilik açısından çok ciddi ve büyük katkısı olacağını belirtmiştir. GARAKHANOVA akademik açıdan kendisinin çalışma alanları olduğundan hareketle sunumunda asıl değinmek istediği konunun "algı operasyonu ve kültür diplomasisi temelinde yapay zeka" olduğunu ifade etmiştir. Algı operasyonu hususunda, Batı'nın yönlendirmesiyle algı ve itibar kavramlarının sosyal medya platformlarında tehlikeli bir hal alabildiğine değinmiş ve buna örnek olarak X'te (eski adıyla Twitter) gündem olup yayılan bir haberin veya konunun doğruluğunu kimsenin sağlayamamasını göstermiştir. Web 2.0'da paylaşılan verilerin doğruluğunu kontrol edemediğimizi belirterek Web 3.0'da ve yapay zekada bu durumun nasıl olacağı konusuna geçiş yapan GARAKHANOVA verilerin çok hızlı bir şekilde yapay zekaya aktarıldığını ve sekiz milyon verinin arasından tarandığını açıklamıştır. "Peki bu verilerin ne kadarı doğru?" diye soran GARAKHANOVA, "big data"nın (büyük veri) doğru analizi sonucunda cevabın sadece %30 seviyesinde olduğunu ifade etmiş ve geriye kalan %70'lik kısmın işlenmemiş verilerin oluşturduğu bilgi kirliliği olduğuna dikkat çekmiştir.

Sunumunun devamında, Yapay zekanın bize destekleyici olması gerekirken algısal bağlamda yarattığı olumsuzluğa dikkat çeken GARAKHANOVA, bu durumun kültür diplomasisine olan etkisine değinmiştir. Yapay zekanın kültür diplomasisinde bir araç olarak kabul edildiğinin altını çizen GARAKHANOVA, işlenmemiş verilere günlük hayattan örnek vermek için Türkiye'deki dijital sanat alanından bahsetmiştir. Yapay zeka ile dijital sanatın iş birliğine değinen GARAKHANOVA çeşitli dijital sanat alanlarında yapay zekadan destek alındığını ifade etmiştir. Türkiye'nin ilk ve tek dijital sanat festivalinin yapıldığından bahseden GARAKHANOVA ne var ki yapay zekanın kendisine sorulduğunda bağımsız festivalleri bile belirtemediğine dikkat çekmiştir. Refik Anadol, Bager Akbay ve Memo Akten gibi dijital sanatçıların kültür diplomasisine dahil olduklarını ancak hiçbirinin yapay zeka tarafından bahsedilmediğini belirten GARAKHANOVA, bunun nedeni olarak kontrol edilmeyen verileri göstermiştir. AKILLI'nın sunumuna atıfta bulunan GARAKHANOVA T3 AI'de olduğu gibi yapay zekanın kişiselleştirilmeye ve daha doğru bir süzgece ihtiyacı olduğunu belirterek hem algısal hem de iletişimsel olarak yapay zekadan aldığımız verilerin doğrulanmadığına değinmiştir.

GARAKHANOVA, "Biz nasıl çalışmalar yürütüyoruz?" diyerek Türkiye'nin ilk yapay zeka küratörünü tasarladıklarını, ilk yapay zeka sanatçısını tasarladıklarını ve Bager Akbay'ın ilk şair robotu ürettiğini açıklamıştır. Bu süreçte yapay zekayı geliştirirken aynı zamanda onları uzmanlaştırmaları gerektiğini fark ettiklerini belirten GARAKHANOVA yapay zekanın derinleşemediğinde mantıksız sonuçlar bulmaya başladığını belirtmiştir. Yapay zekanın kendi alanında özelleşmesi ve uygun verilerin girilmesi sağlanırsa

doğru verilerin artmasının önemi vurgulanmıştır.

Gelecek süreçte insanların dijital dünyanın içinde daha çok yer alacağına değinen GARAKHANOVA insanların giyilebilir teknolojilerle her şeyin parçası olmak isteyeceğini ifade etmiştir. Tüketimin hızına uygun bir şekilde yapay zekanın da sağlam olmasına vurgu yapılmıştır. GARAKHANOVA, dijital teknolojilerin gelişen hızına göndermede bulunarak beş yıl gibi kısa bir sürede toplantılarımıza kendi yapay zekalarımızın katılabileceğinden bahsetmiştir.

Sunumunun son bölümünde GARAKHANOVA, gelecekte kültür, dijital ve siber diplomasiinin yanında yapay zeka diplomasiinin konularını da konuşacağımızı belirtmiştir. Yapay zeka diplomasiinin kendi temelinde bir yumuşak bir de sert yanı olduğunu ifade eden GARAKHANOVA, eskiden silahı, teknolojisi ve ordusu güçlü olanın artık değişime uğradığını Çin üzerinden örneklemiştir. Çin'in yapay zeka çalışmaları kapsamında 2030 yılında küresel bir lider olacağı örneği verilmiştir. Yumuşak güç bağlamında yapay zekanın bir güç olduğunu ifade eden GARAKHANOVA, bu gücü nasıl kullanacağımıza göre hem avantaj hem de dezavantaj getireceğini belirtmiştir. Günümüzde insan yönetiminin de dijital ortamda gerçekleştiğini Arap Baharı gibi kitlesel eylemlerin dönüşümü üzerinden örneklediği GARAKHANOVA sunumunu yapay zeka diplomasiinin yumuşak güç kapsamında geleceğin diplomasi alanları arasında yer alacağına değinerek bitirmiştir.

Sunumların ardından **soru-cevap** bölümüne geçilmiştir. Bu bölümde ilk soruyu moderatör Doç. Dr. Arzu AL, Dr. Ahu ÖZYURT'a yönelterek "İklim değişikliği

konusunda yapay zekanın kullanıldığı bir örnek hatırlıyor musunuz?” sorusunu sormuştur. ÖZYURT, gördüğü kadarıyla Körfez bölgesinin alacağı şekil konusunda yapay zekanın çalıştırıldığını söylemiştir. Buzulların erimesi ve su kaynakları konusunda yapay zekaların çalıştırıldığı yönünde okumalar yaptığını kaydetmiştir.

Soru-cevap kısmının devamında sıradaki soruyu moderatör AL, Doç. Dr. Erman AKILLI'ya yönelterek “İngiltere'nin yapay zekâ atılımında ne ölçüde yönetici ve yönlendirici konumda olduğu yorumlamasını yapabileceğimizi” sormuştur. Cevabına ABD ve İngiltere arasındaki teknoloji tabanlı ortaklığa değinerek başlayan AKILLI, bu ortaklığın İngiltere'yi ne derece yapay zeka endüstrisinin öncü devletlerinden biri yapabileceğini sorgulayarak devam etmiştir. Daha sonra, yapay zeka teknolojileri denildiğinde öne çıkan iki devleti, ABD ve Çin olarak belirtmiş ancak İngiltere'ye özellikle düşünce kuruluşları aracılığıyla sunduğu analiz ve yorumlar üzerinden ayrı bir parantez açmıştır. Bu bağlamda, İngiltere'nin başat üreticiler arasında olmasa da bilginin uluslararası ilişkiler bağlamında yorumlanmasında önde gelen devletlerden biri olduğunu söylemiş ve bunun dijital diplomasi araçlarının İngiliz Dış Politikasında etkin bir şekilde kullanıldığını belirterek desteklemiştir. ÖZYURT da soruya başka bir perspektiften daha bakılabileceğini önermiş ve İngiltere'nin yapay zeka araçlarının yaygınlaşmasındaki önemini, bu araçların kullandıkları dominant dilin İngilizce olmasına bağlamıştır. Bu bağlamda, İngiltere'nin gelişmelerde oyun kurucu rolünün de olabileceği ihtimaller arasına eklenmiş ancak yapay zekâ araçlarındaki sürekli artan dil

çeşitlenmesinin dinamikleri sürekli değiştirdiğini özellikle belirtmiştir.

Moderatör AL, “Yapay zeka ile yapılan görseller ve metinlerde telif konusu nasıl şekilleniyor?” sorusunu yöneltmiş ve soruyu ÖZYURT cevaplamıştır. ÖZYURT, fikri mülkiyet konusunun oldukça muğlak olduğunu belirtmiştir. Yapay zeka ile yaramaz büyük bir çocuk arasındaki ilişkinin benzerliğine değinerek “yapay zekaya siz ne verirsiniz onu alacaktır” demiştir. İyi şeyler verilirse iyi, kötü verilirse kötü alacağına değinmiştir. Türkiye hakkındaki yapay zeka görsellerinin bu konuya örnek olarak verilebileceğini ifade etmiştir.

Soru-cevap kısmının devamında moderatör AL'ın AKILLI'ya yönelttiği soru, “Yapay zekanın regülasyonu” üzerine olmuştur. Yapay zeka gibi küresel etkileri olan bir olgunun regülasyonu için geçerli anlaşma, kanun veya düzenlemelerinin var olup olmadığını soran AL, eğer varsa bu regülasyonların hazırlanma aşamasını ve etkilerini tartışmaya açmıştır. AKILLI ise cevabına yapay zekanın henüz çok yeni bir olgu olduğuna değinerek başlamış yine de örnek olarak verilebilecek iki metinden bahsetmiştir. Bu metinleri AB bünyesinde hazırlanan “Avrupa Yapay Zekâ Yasası” ve “Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) tarafından alınan yapay zekaya ilişkin kararlar” olarak belirtmiştir. Daha sonra, yapay zeka tecrübesinin dünyada tam olarak oturmadığı yorumunu yaparak mevcut yapay zeka teknolojilerinin henüz regüle edilecek bir aşamada değil de reklamlarının yapılarak yaygınlaşacak bir seviyede olduğunu dile getirmiştir. Ancak, söz konusu yapay zeka olduğunda genişleme ve ilerlemenin radikal hızlarda gerçekleştiğinin altını çizen AKILLI, yakın gelecekte uluslararası bir norm inşa edilmesinin zaruret haline geleceğini

söyleyerek yapay zeka konusunda belirli standartların gerekliliğinin yüklenen önemine dikkat çekmiştir. Son olarak, mevcut dinamiklerde en mantıklı tepkinin her devletin kendi regülasyonunu düzenlemesi ve yapay zekayı kendi hukuk normları içeresine dahil etmesi olduğunu söylemiş ancak bunun da özgürlüklerin kısıtlanması gibi muhalif tepkiler doğurabileceğini de eklemiştir.

Son olarak soru-cevap bölümü moderatör AL'ın yönelttiği "Yapay zeka kaynaklı kusurlarda sorumluluk atfı" üzerine sorunun cevaplanması ve yapılan genel değerlendirmelerle son bulmuştur. Soruya cevap olarak, henüz kesin sınırları çizilmiş bir sistemin oturmadığını belirten ÖZYURT, ancak devam eden hukuki süreçler incelendiğinde "suç kullanıcıda değil yapay zeka üretimini sağlayan şirkettedir" şeklinde bir algı olduğuna değinmiştir. Devamında, bu konu hakkındaki hukuki altyapının ve norm inşasının çok da uzak gelecekte olmayacağını belirtmiştir. Son olarak, AKILLI söz alarak günümüzdeki yapay zekanın tamamen insanların tercihlerine göre şekillenecek bir geleceği olduğu yorumunu yapmış ve bu tercihlerin her zaman insanlık için faydalı adımlardan oluşması temennisinde bulunmuştur.

DİPLOMATİK İLİŞKİLER ve POLİTİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
CENTER for DIPLOMATIC AFFAIRS and POLITICAL STUDIES

+90 216 310 30 40 info@dipam.org

+90 216 310 30 50 www.dipam.org

Merdivenköy Mah. Nur Sok. Business İstanbul
A Blok Kat:12 No:115, Kadıköy/İstanbul